

MARIBORSKI VEČERNIK

Cena 1 Din

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / telefon uredništva 2440, uprave 245.
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

„JUTRA“

Složni razgovor

Beograd je te dni center pozornosti evropske politike. Včeraj so se sestali k obravnavanju vseh perečih balkanskih in evropskih političnih problemov predstavniki držav balkanskega sporazuma. Jutri v sredo pa se sestanejo zastopniki Male antante, da obravnavajo vsa tista vprašanja, ki v dani težki situaciji segajo v begniti. Pri pobegu je ukradel revolver in Romunije.

Ni potrebno ob tej priložnosti posebej opozarjati na veliki pomen, ki ga ima balkanski pakt za urejevanje medsebojnih odnosov balkanskih držav. Balkanski sporazum je izraz nujne solidarnosti, ki jo nalaga sedobnost balkanskim državam. Balkan balkanskim narodom; to je ono veliko geslo, ki drži in spaja balkanske države k skupnim ciljem. Ni bilo lahko stvoriti enotne fronte balkanskih držav. Bilo je treba predvsem pozabe na preteklost, pozabljenja na borbe med Turčijo in njenimi nekdanjimi podvrženimi narodi. Pravilno je povdaril Baludžić v »Politiki«, da je balkanski sporazum prva mednarodna organizacija po vojni, kjer so vodilni državniki prešli preko sentimentalnih čustev večnega neprijateljstva. Vsi občutki so se zbrisali z atenskim paktom iz leta 1934, s katerim se je zaimenčilo sodelovanje štirih balkanskih držav, to je Jugoslavije, Romunije, Grčije in Turčije. Žal se ni v tem složnem zboru balkanske skupnosti bratska Bolgarija. Toda nedvomno je, da se bodo njeni interesi pokazali nekega dne tako navezani na interese ostalih balkanskih držav, da se bo tudi Bolgarija priključila paktu sporazuma balkanskih držav.

Te dni zre Evropa v Beograd, saj so pomembni politični sestanki vršijo v času, ki je označen po kopici raznih motenj v mednarodnem, zlasti evropskem političnem življenju. Medtem, ko je v preteklosti nemalokrat zrl del Evrope na Beograd in ostali Balkan kot na kotel, v katerem neprestano vre in kipi k vedno novim preokucijam in vznemirjenjem in je v tem varljivem zrenju živel velik del predvojnne Evrope, so današnji pogledi, polni upanja glede pomembnih sklepov, ki se kujejo v Beogradu in ki naj zaimenčijo mirovno stanje v jugovzhodnem delu Evrope.

Včeraj ob 11.15 so se zbrali romunski zunanji minister Titulescu, turški zunanji minister Rudži Aras, grški zun. minister in min. predsednik Metaxas ter jugoslov. zunanji minister in predsednik vlade dr. Stojadinović v zunanjem ministrstvu k svoji prvi konferenci, ki ji je predsedoval Rudži Aras kot letošnji predsednik stalnega sveta Balkanske zveze. Ob tej priložnosti so se zunanji ministri dotaknili vseh perečih problemov, ki se tičejo neposrednih interesov držav balkanskega sporazuma, obravnavali pa so se tudi vsi aktualni mednarodni problemi in dogodki. — Popoldne ob 5. so imeli zunanji ministri drugo konferenco, ki je trajala do 8. zvečer. Danes se konferenca nadaljuje in se pričakuje za zvečer komuniciranje kot konkretni rezultat dvodnevni razgovorov in posvetovanj zunanjih ministrov držav balkanskega sporazuma. Prav gotovo je, da se bo znova afirmirala v tem komuničnem složna solidarnost štirih balkanskih držav v vseh pogledih, ki se tičejo Balkana, pa tudi ohranitve občnega miru.

RAZVELJAVLJENO.

Državni svet je ugodil pritožbi radgonaške trške občine ter je razveljavil združenje gornjeradgoske trške in okoliške občine.

Španija v viharju državljanske vojne

MADRID, 5. maja. Španska prestolnica nalikuje že 24 ur prizorišču grozotne državljanske vojne. Posamezne borbene skupine, ki so se formirale v okolici Madrida od strani levičarsko revolucionarnih elementov, so vdrle v notranjost mesta in pričele ropati ter pleniti trgovine in druge lokale. Policija, oziroma civilna garda je bila proti besnečim in ropajočim množicam brez moči in so morali poklicati na pomoč vojaštvo. Pri tem je prišlo do oboroženih spopadov in odmeva notranjost mesta od neprestanega streljanja. Te borbene in ropajoče skupine zasledujejo nedvomno tudi politično uničevalne tendence, ker so zopet zažgale in razdejale večje število cerkva in drugih javnih poslopij.

Socialisti prevzamejo vlado v Franciji?

PARIZ, 5. maja. Končno veljavna slika francoskega parlamenta je sledeča: levičarska ljudska fronta ima skupno 375 mandatov (25 več), desničarska nacionalna fronta 238 mandatov (preje preko 250). Tako je možno računati, da razpolaga ljudska fronta z večino 137 mandatov.

PARIZ, 5. maja. Havas poroča: V posebni izdaji »Populaire« piše Leon Blum med drugim: »Smatramo za potrebno, da izjavimo, da smo pripravljene prevzeti nalogo, ki nam pripada, namreč da obrazujemo in stvorimo vlado narodne fronte«. Ta stavek se tolmači v političnih krogih, da so francoski socialisti po dolgoletnem zatišju v opoziciji pripravljeni prevzeti vlado v Franciji.

Thorez: desničarjem bomo že pokazali...

Herriot: Francija bo še bridko obžalovala

Reynaud: bili smo nesposobni, da...

PARIZ, 5. maja. Glavni tajnik francoske komunistične stranke Thorez je izjavil zastopnikom časopisja v zveziz nedeljskimi volitvami: »Morda se nam bo posrečilo izvesti oddajo premoženja, da se na ta način priteguje imovitejši krogi k olajšanju bede in gorja. Notranje-politično bomo napravili čisto mizo in bomo v ta namen brezobzirno razpustili vse fašistične in nacionalistične organizacije. Zunanje-politično pa bo naša skrb, da zaimenčimo kolektivni mir v okviru Društva narodov. Razpolagamo z zadostno veliko večino, da lahko izvedemo svoj program«. — Herriot je izjavil sotrudniku »Paris Soir«: »Proti radikalno-socialistični stranki se je vodila brezobzirna hujškaška kampanja. Poraz radikalnega socializma v Franciji pa se bo še bridko obžalovalo«. — Centumski politik Reynaud je izjavil: »Pariz in severna Francija sta volila komunistično, ker smo bili nesposobni, da obvladamo gospodarsko stisko«.

Moralčna mobilizacija italijanskega naroda

RIM, 5. maja. Danes je dan laškega trumfa nad premagano Abesinijo. Mussolini je že ob priložnosti včerajšnjega zasedanja zbornice napovedal ponovno moralčno mobilizacijo italijanskega naroda. V ta namen se bodo danes ob 17. uri z zvonjenjem zvonov in alarmnimi signali vseh tvornic ter ladij pozvali laški državljani na določena mesta, da poslušajo ob zvočnikih veliki ducejev govor. Mussolini bo z balkona beneške palače proglasil definitivno zmago italijanskega orožja nad Abesinijo ter okupacijo sovražnikov zemlje.

Neguš se bo nastanil v koptskem samostanu

LONDON, 5. maja. Po poročilih zunanjega ministrstva, je odpotoval neguš s svojim spremstvom na angleškem rušilcu »Diana« v Haiffo, kjer se bo naselil v nekem tamošnjem samostanu koptske cerkve.

RIM, 5. maja. Kakor poroča agencija Stefani, je pobegnil Haile Selasije v inozemstvo z velikimi dragocenostmi. Neguš je odpeljal s seboj dva vagona zlatih in srebrnih novcev in 6 vagonov najfinejše kave. S tem v zvezi opozarjajo laški časopisi, da sta kralj Teodor in Ivan iz Tigre rajše umrli na bojišču kakor pa na begu. Italija smatra, da se je neguš s svojim begom istočasno odpovedal tudi prestolu in se bo po tem tudi ravnala.

GIBALTAR, 5. maja. 20. flotilja torpednih rušilcev, ki je bila doslej v tukajšnjih lukah, je nenadno dvignila sidra in krenila v Sredozemsko morje.

Alžirski komunisti na barikadah

PARIZ, 5. maja. V Alžiru so nastali težki spopadi med policijo in komunisti. Ker ima mestna uprava v Alžiru nacionalno večino, so alžirski komunisti bili mnjenja, da smejo po nedeljski zmagi levece z brahialno silo izgnati sedanjo upravo iz alžirskega rotovža. V ta namen je množica okoli 2000 ljudi navalila proti rotovžu, pri čemer je nastala med komunisti in policijo pravecata bitka z orožjem in so se komunisti utrdili na barikadah. Na bojišču je doslej obležalo večje število ranjencev, pa tudi 4 mrtvi.

KRALJEVIČ TOMISLAV IN ANDREJ NA SOKOLSKI AKADEMIJI.

Včeraj je priredilo v Narodnem gledališču sokolsko društvo Beograd II. svojo 6. akademijo, kateri sta prisostvovala kraljevič Tomislav in Andrej v spremstvu kapetanov Prosenca in Dogena.

Politični pabekli

ACA V VRNJAČKI BANJI

Iz Knjaževca se je prišel zdraviti v Vrnjačko banjo predsednik staroradikalškega glavnega odbora Aca Stanojević.

JNS V PRIMORSKI BANOVINI

V petek se je konstituiral novi bano-vinski odbor JNS za primorsko banovino. Predsednik je senator in bivši minister dr. g. Andjelinovič, podpredsedniki so Nikola Boneti iz Splita, dr. Peter Trifaj, župan iz Sinja in župan Nikola Plenković iz Bole na otoku Braču.

BORBAŠICE.

V Jagodini je bilo te dni zborovanje združene opozicije, na katerem je poleg drugih govorila tudi gđ. Djurdjevičeva. Med drugim je dejala, da je žena največji nasprotnik fašizma. V okviru svojih izvajani je rekla: »Na zboru Borbašice v Jagodini dne 19. aprila t. l. je govorila tudi neka žena, ki je pozvala vse žene, da stopijo v organizacijo borbašice, obljubljajoč jim svobodo in ravnopravnost. Kakor obljublja g. Hodžera narodu svobodo in demokracijo, toda samo v besedah, istotako se je na omenjenem zborovanju obljubila tudi ženi svoboda in ravnopravnost. Fašizem pomeni bedo, lakoto in brezposelnost. Radi tega se morajo žene vezati aktivno je na oni pokret, ki je edini izraz borbe najširših slojev za svobodo, mir in napredek.« Ko je gđ. Gjurgjevičeva končala svoj govor, so nekateri odločno pričeli ploskati. Na zborovanju je bila tudi skupina Borbašice, ki so za časa govora gđ. Gjurgjevičeve glasno protestirale in jo prekinjale, tako da so organi reda morali vpostaviti mir.

GIBANJE RAZNIH POLITIČNIH STRUJ

V Senti so imeli svoje zborovanje Davidovičevci in je nastopil kot glavni govornik znani Davidovičev prvak Milan Grol, ki je posvetil pretežni del svojega govora vprašanju fašizma in izrekel mnenje, da ni v naši državi pogojev za fašizem, razen ako bi mu pomagale napake v vrstah združene opozicije. Tudi je govoril o etični složnosti Vojvodine ter se je izrekel za narodni sporazum. — V Užicu je bilo zborovanje Ljotičevega »Zborara«, na katerem sta poleg Ljotiča govorila še poljedelec Miroslav Petrovič in novinar Ratko Parežanin. Istega dne je imel Ljotič politična zborovanja v Karanju in Košicevici. — V Smeredovski Palanki pa je zboroval Hodžera, ki se je ostro izjavil proti plemensko in versko usmerjeni politiki. Poleg Hodžere so govorili na tem zborovanju še dr. Lukić, novinar Puljić in arhitekt Živojinović iz Beograda.

BOSANSKI FRANČIŠKANI TOŽIJO

NADŠKOFA DR. ŠARIĆA.

Nemalo senzacijo so zbudila poročila sarajevskih listov, o tožbi, ki so jo vložili frančiškani iz Vučje gore proti sarajevskemu nadškofu dr. Šariću. Pred meseci je namreč nadškofijski ordinariat v Sarajevu podelil župnišču v Gornji Zenici del zemljišča, ki je last frančiškanskega samostana v Vučji gori. Ker je sarajevski nadškofijski ordinariat odbil pritožbo frančiškanov, ki so jo vložili proti temu postopanju, so frančiškani sedaj vložili civilno pravno tožbo pri okrožnem sodišču v Zenici, in sicer proti nadškofu dr. Šariću, sarajevskemu nadškofijskemu ordinariatu in župniku v Gornji Zenici.

Usoda in misija Balkana

Koncem l. 1934 je bil v Beogradu ustanovljen »Balkanski institut«. Beograd, kot zemljepisno središče balkanskih držav in prestolnica največje balkanske države, je postal s tem tudi središče znanstvenega balkanološkega sodelovanja ter sistematske in solidne vsebalkanske propagande. Poleg »Revije«, v kateri sodelujejo najodličnejši naši in strokovnjaki mednarodnega slovesa, je začetkom letošnjega leta izšla v založbi »Balkanskega instituta« tudi prva »Knjiga o Balkanu«.

Balkan ima za seboj pestro zgodovino od klasične antike do današnjih dni, polno izmenjav unifikacije in partikularizma. Izza bohotnega partikularizma grških mest sledi unifikacija Makedoncev Filipa in Aleksandra, ki sta ustvarila prvo balkansko zvezo, koje rezultat je bila sijajna ekspanzija helenizma čez vse kraje Evrope, Azije in Afrike, ki leže okrog vzhodnega Sredozemlja. Hvala gre tej prvi balkanski združitvi, ki je nastala iz lastnih sil poluotoka, da so bili postavljeni prvi temelji evropske civilizacije. Druga združitve je prišla izven Balkana, iz Rima, ki je zedinil Balkan, iz kojega prihaja helenska civilizacija kot splošna dobrina človeštva. Bizant vzdržuje edinstvo Balkana proti partikularizmu novodoselelih Slovanov, ki pa ob propadanju Bizanta, svesti si svoje sile, tudi prično težiti za edinstvom Balkana. Ali to prepreči zopet izvenbalkanska sila, Turki, ki zopet zedinijo ves Balkan. Z uvedbo posebne civilizacije, uprave, običajev, izrazov, mest, pustivši narodom njihov je-

zik, običaje in narodnost, je turška doba ustvarila tako silno izenačenost v mentaliteti, v folkloru, urbanizmu, zgradbah, šegah in celo v jeziku, da se čuti to vse do danes, ko se bližamo novi dobi unifikacije Balkana.

»Balkanski narodi morajo iti skupaj« — pravi v »uvodni besedi« v navedeni »Knjigi o Balkanu« predsednik Balkanskega instituta, g. Ratko Parežanin. »To je njihova usoda... Ohraniti Balkan kot celoto, ohraniti in vzdržati Balkan za balkanske narode, to je danes največji in edini razboriti nacionalizem i Jugoslovani i Bolgarov i Grkov i Rumunov i Albancev i Turkov... Da bo pa Balkan zagotovljen balkanskim narodom, treba oziroma tvoriti tudi drugo misel: balkanski narodi Balkanu. Treba se okreniti svoji materi zemlji, balkanski zemlji, in tu poiskati glavni in edino pravi in čvrsti oslon politični in gospodarski samostalnosti in neodvisnosti, v balkanski zemlji poiskati in najti vire za navdahnjenja in motive »za vsa dela«. »Knjiga o Balkanu« šteje k Balkanu tudi celo (evropsko in azijsko) Turčijo ter na ta način ugotovi, da takšen širši Balkan meri 2 milijona kvadr. kilometrov površine ter šteje 60 milijonov prebivalstva, od tega 80% kmetijskega.

V zanimivem članku »Antika, Evropa in Balkan« sloveči varšavski vseučiliški profesor T. Zielinski postavlja pred nas zgodovino dosedanjih treh preporodov antike: karolinski, italijanski in angleško-nemški, ki kulminira v Goetheju. Pričakovati je sedaj četrti preporod, ki bo na-

stal na ozemlju, kjer je še toliko ostankov obeh starih kultur, grške in rimske: na Balkanu. Karolinski preporod je bil kozmopolitski, renesanca je bila romanska, tretji preporod je bil germanski. Četrti bo pa v glavnem — slovanski.

»V vseh velikih perijodah« — pravijo pisce knjige v članku o »usodi Balkana« — je imel Balkan svojo duhovno orijentacijo, ki se je manifestirala v posebne vrste homogenosti. Bilo je to i v dobi Aleksandra Velikega i helenizma, i v dobi Rimljanov, Bizanta in v turški perijodi. Takšna duhovna homogenost mora priti tudi sedaj, ko je balkanski risorgimento, po končani svetovni vojni, srečno dokončal svojo misijo formiranja balkanskih narodov v državotvornem smislu, izvršivši tri funkcije: 1. da je ustvaril samostalne države, 2. da je izvršil kulturno revolucijo s tem, da je pripeljal na Balkan zapadnjaško pojmovanje državnega življenja, 3. da je osvobodil državno življenje od bizantsko-islamskega konfesionalnega principa. Na tem rezultatu se bo skoro gotovo gradila vsa bodoča kultura Balkana.

»Princip balkanske duhovne homogenosti se more glasiti le: balkanska kultura mora sloneti na edinstvu v variacijah, ki jih predstavljajo kulture posameznih balkanskih narodov. Novi balkanski duh samostojnosti in združnosti mora harmonično povezati te variacije v eno sintezo. Že dozdej je bil Balkan, organiziran v svojih šestih državah, mala slika Evrope. Ko bo zgradil svoje kulturno in državno življenje na osnovi balkan-

ske sloge in junaštva, bo mogel dati ne samo danes razcepljeni Evropi, ampak celemu svetu realni primer, kako treba izvesti takozvano duhovno razorožitev med narodi in čemu naj ta služi. Balkan je poklican, da da svetu znova zgled duhovne treznosti, kakor ga je dal klasični dobi... Predpogoj za to edinstveno ulogo Balkana pa je ustvarjanje balkanskega duha pri vseh balkanskih narodih. — Celotno civilizacijo, i duhovno i materialno, kolikor je je treba ustvariti na Balkanu, je treba prosmatrati, presoјati in formirati ne z vidika zapadne Evrope, ampak z vidika potreb balkanske domovine.

»Balkanski preporod, ki mora in more postati splošno človečanski, ne more biti omejen in ne omejen po plemenu, veri ali narodu. On more biti edino supernacionalen in superkonfesionalen...«

»Tako bo usoda Balkana, vezana na usodo treh starih kontinentov, usmerjena v pravcu antičnega humanizma, ki se more združiti s sodobnim amerikanizmom. Carstvo amerikanizma in stroja se more obdržati samo tako, ako sklene trajno zvezo s zarstvom humanizma in duha. Zdi se, da je usoda Balkana, da bodo njegovi narodi mogli ustvariti predpogoje tudi za harmonijo amerikanizma in humanizma, ki ju današnje človeštvo jasno občuti kot nujnejšo potrebo. — Končno je tudi evropska tehnika v svojih osnovah helenističnega, to je balkanskega porekla.

Tako nam odpirajo naši in evropski učenjaki v svojih izjavah široka obzorja, do katerih se v naših malenkostnih vsakodnevnih razmerah in sporih le malokdo izmed nas povzpne, in njihove besede poslušamo kakor proročstva o veliki bodočnosti Balkana, ki jo upravičuje njegova velika preteklost.

Kulturni razgledi

Gostovanje E. Družovičeve v gledališču

Kadarkoli gostuje naša Erika v Mariboru, privabi to njene številne prijatelje v gledališče. Tako tudi v soboto 2. maja, ko je podala vlogo Madeleine v opereti »Ples v Savoyu«. Reči moramo, da ji ta vloga sijajno pristaja. Njena prirojena živahnost, neposredno, prepričevalno doživljanje, pristrčna, naravna igra in čedna pojava tvorijo prijeten odrski lik. Sopran ji zveni lepo in toplo ter je sočen in dosti izdaten. Poje iskreno, iz srca. V njeni igri in petju se verno zrcali razpoloženje, kakor ga potek operete zahteva, pa naj bo to poročna sreča ali nenadno razočaranje, v ljubosumnosti poročna koketnost in maščevalna, prebrisana nagajivost. Ves ta vtis pridobiva na zunaj še po bogati zbirki oblek. — Od soigralcev naj omenimo Sancina. Z Eriko sta postavila na oder igrajski in pevski prikupno dvojico. Tudi drugi so se izborni večnili v celoto. Tako gostovanje je poleg svojega glavnega namena zanimivo tudi radi primerjave med gostom in med domačim igralcem iste vloge. Zlasti za nepristranskega, pozornega gledalca je tak način lahko zelo poučen. — Sobotni nastop pomeni lep uspeh mariborske slovenske rojakinje Erike Družovičeve. Navdušeno odobravanje in

sveže čvrtje so ji jasen dokaz za to. — Hiša je bila polna. To je gledališki upravi nedvoumen migljaj, da s tovrstnimi gostovanji lahko vedno mirno računa na vsestranski uspeh.

Delo proti tuberkulozi, glasilo narodne Protituberkulozne lige. Pravkar je izšla majska številka in je vsebina naslednja: Poziv k protituberkuloznemu tednu. — Dr. F. T.: O pomenu borbe s tuberkulozo. — Dr. R. Neubauer: Načrt za zatiranje tuberkuloze v Dravski banovini. — Dr. Miča Grujić, Golnik: Sport in tuberkuloza. — Dr. Tomaž Furlan: Kmečka zgodba iz dispanzerja. — Delo proti tuberkulozi pri nas in delo proti tuberkulozi drugod.

NEZAPOSLENOST V JUGOSLAVIJI.

Po poročilu osrednje uprave za posredovanje dela je v mesecu marcu iskalo delo pri vseh javnih borzah dela v državi 40.747 oseb. S preostalimi iz preteklega meseca je število nezaposlenih naraslo na 74.883, od katerih je 10.341 žensk. V teku meseca marca se je brezposelnih izplačalo skupno 2.100.436 dinarjev podpore.

Revavi Maroka!

— Ko sem odprl oči, se mi je zdelo vse čudno in novo. Okrog mene so bile palme. Ležal sem v senci, a dobri José, ta krepki in vztrajni tovariš, mi je namakal čelo s hladno vodo.

— Bilo je jasno, da je moj dobri drug moral vzdržati grozen napor, da me je na svojih plečih privlekel do te oaze — sam preizčrpan in na koncu svojih zadnjih moči. Vedel je, da prijateljstvo ne pozna mejá porčtvovalnosti. V tej oazi, kjer je bilo v obilici paše in ptic, vode in sene, tišine in lepote, sva počivala nekoliko dni.

— Ko sva se v tistih nočeh razgovarjala, sva prihajala vedno na koncu pogovorov do enega in istega dejstva: Človek je bolj žilav od živali in redke so strahote, muke in napor, katerih ne bi mogel vzdržati.

— Vzpenjala sva se po palmih steblih in trgala veliko listje ter kuhala na ognju nekoliko pelikanovih jajc, ki jih je bilo v izobilju in v stiski so nama bila okusna.

— Medtem ko sem neko jutro počival na listu, me je zdrnil nenadoma oster strel karabine. Kakor blazen od strahu sem preplašen poskušal in zgrabil Josejevo roko. Smejal se je in me blago potrepil po ramenu: — »Antilopa!«

— Skozí tefersidski kraj sva prešla skozí štiri dni, trudoma in brez vode. Živali so prav tako opešale. Konji naju niso več mogli nositi. Korakala sva poleg njih in se oprijemala za repe z mul, da ne bi padla od onemoglosti. Z ust sva si odstranjevala peno, ki nama je neprestano uhajala iz drobovja in nama šumela med zobmi. Dva dni nisva izpregovorila besede, temveč sva nemo zrla predse in mislila na bližnji trenutek najne popolne onemoglosti. Peti dan se je moj konj Hanibal zrušil na pesek. Nisem ga mogel

Okna v svet

V Španiji pustošijo cerkve

MADRID, 4. maja. Iz Bremesa poročajo, da je tamkaj množica navalila na cerkev in jo popolnoma opustošila. Uničeni so kipi velike umetniške vrednosti, tudi so uničene vse cerkvene dragocenosti. Civilno gardo, ki je hotela vpostaviti red, je sprejela množica z revolverskimi strelci. Bilo je več ranjenih.

Gospodarsko življenje

Spomenica sadnih izvoznikov

Kakor izvemo iz krogov naših sadnih izvoznikov, nameravajo isti predložiti merodajnim oblastvom spomenico, v kateri bodo naglašali in zahtevali, da se že uvedena kontrola uvoza izvaja najstrožje in da bodo tudi državne oblasti brezpogojno gledale na to, da se krijejo v bodoče tudi vse državne dobave v Nemčiji.

Prav sedaj se zopet razpravlja v ministrstvu pošte o nabavi novih radio in relajs postaj za mesta Beograd, Zagreb, Skopje in Split, a še ni padla odločitev, če se bodo oddale te nabavke v iznosu od ca. 36 milijonov dinarjev v Nemčiji ali ne.

Če gledamo nato vprašanje z ozirom na zadostne znane težkoče jugoslovanske

nemškega kliringa z vsemi njenimi težkimi posledicami za naš izvoz agrarnih pridelkov iz čisto narodno-gospodarskega stališča, bi bilo pač popolnoma samo ob sebi umevno, da bi se tudi ta dobava okrila v Nemčiji.

Pozabiti ne smemo, da stojimo, kakor kaže danes stanje naše letošnje produkcije, zopet pred rekordno letino in se moramo torej pravočasno vprašati, kam jo bomo plasirali, če ne v glavnem v Nemčijo.

Samo v dravski banovini moramo po dosedanjí cenitvi računati s produkcijo najmanj 6 do 7000 vagonov jabolk, od katerih zamore konzumirati Češkoslovaška maksimalno ca. 1000 vagonov, medtem ko nam za prebitek ne preostane noben drug trg, kakor nemški.

Na podlagi sporazuma, ki se je sklenil meseca marca v Zagrebu z Nemčijo, pa bo Nemčija od sedaj naprej odjemala od nas samo toliko, kolikor bo znašal naš uvoz iz te države. Ker pa ni sadje edini proizvod, ki ga moramo plasirati v Nemčijo in se mora vršiti samo ob sebi umevno izvoz sadja samo v nekakem razmerju z drugim našimi poljskimi pridelki, ki smo jih istotako primorani izvažati, obstoja nevarnost, da bomo zamogli izvoziti letos v Nemčijo morda samo 100 do 200 vagonov naših jabolk. Ves prebitek naše sadne produkcije, ki je naš domać konzum na noben način ne more absorbirati, bi naravno ostal producentu sadjarju, ki pa danes radi znane gospodarske krize ne razpolaga niti s potrebno posodo, da bi tako zamogel rešiti pridelek s prešanjem pred popolnim razvrednotenjem in propastjo.

Čuvajte Jugoslavijo!

Mariborske in okoliške novice

Pajman mori in ropa po Avstriji

Po dramatični aretaciji zloglasnega vlomilca in tatu Košanca, ki je bil pred nedavnim obsojen pred mariborskim sodiščem na 12 let težke ječe, je njegov pajdaš Ivan Pajman srečno odnesel pete. Košanec in Pajman sta bila nekaj časa strah in trepet Maribora in okolice. Ko pa je Košanec policija ujela, je Pajman pobegnil v Avstrijo, kjer je nadaljeval

svoj zločinski posel. Kradel in vlamjal je zlasti v okolici Inomosta, dokler ni padel v roke pravici. Bil je obsojen pred sodiščem v Inomostu na nekaj let ječe.

Iz ječe pa se je posrečilo Pajmanu ponadornika paznikov. Po pobegu se je pokazniškemu pazniku in nevarno ranil nadzornika paznikov. Po pobegu se potikal nekaj dni v okolici Landecka in se

je peljal z vlakom proti Sv. Antonu, ga je prepoznal v vlaku službujoči orožnik. Še predno je orožnik napovedal Pajmanu aretacijo, že je Pajman oddal nanj več strelcev in ga nevarno obstrelil. Pajmanu se tokrat ni posrečilo pobegniti in bo prejel zasluženo kazen.

Čarobnik Retta se je zadovoljen poslovil

Tretji in zadnji večer mojstra Rette je privabil kakor oba prejšnja mnogoštevilno publiko v prostorno Unionsko dvorano. Retta je bil prav zadovoljen z obiskom v Mariboru in je na željo občinstva dodal sinočnemu programu še eno točko.

V zabavnem delu zadnjega programa je Retta ponovno dokazal svojo mojstrsko spretnost rok in prevar. Zadeva s čarobno vrvo in kocko, z začaranim pristanom in zlato uro je občinstvo navdušila. Žel pa je Retta za svoja predvajanja v zabavnem delu sporeda tudi navdušen aplavz. Kakor na prvem, se je tudi na zadnjem večeru predstavil Retta hvaležni publiko kot izvrsten prenašalec misli, ki jih je prenašal na svojo ženo Fatimo v transu. Ta točka je publiko zelo ugajala in jo je na njeno željo dodal svojemu zadnjemu programu v Mariboru.

V naslednji točki sporeda, je Retta predstavil občinstvu Fatimo v čarobnem plesu. Projeciranje barv, pisanih metuljev in patrijotičnih povdankov s posebnim električnim aparatom na plesočo Fatimo v snežno belih oblačilih, se je mojstru Retti sijajno posrečilo. Prav tako se je Retta pokazal kot mojster v metafizični telepatriji. Prenos njegove volje in misli posameznikov izmed publike na kovinasto kazalo na improvizirani uri je navzoče naravnost presenetil. V zadnjem delu programa pa je Retta odlično in z velikim uspehom ponašal znanega ameriškega čarovnika prof. Povele. Vzhičena je bila publika ob zadnjem eksperimentu, ko se je mož spremenil z ženo.

Mojster Retta in Fatima sta se sinoči zadovoljna poslovila od Maribora. Namenjena sta na turnejo po Grčiji.

Ob meji požiga zlobna roka

Dočim je še nedavno zločesta požigalska roka strahovala v okolici Rač, da je več večerov zaporedoma gorelo v tamonjni okolici, se zlobna roka zadnje dni pojavlja ob naši meji, zlasti v Slovenskih gorah. Zopet sta postali žrtev požara dve domačiji posestnikov Jakob Ekselenskega in v Spodnjem Jakobskem dolu ter Anton Šerban v Flekušku, v občini Spod. Jakobski dol. Posestniku Jakobu Ekselenskemu je ogenj vpepelil do tal stanovanjsko hišo z vsem pohištvo in živili. Vred, tako da trpi Ekselenski okrog Din

25.000 škode. Požar je izbruhnil okrog 2. ure zjutraj in so domačini opazili ogenj, ko je bila streha, ki je bila s slamo krita že vsa v ognju. Prihiti so takoj domači gasilci, ki so obvarovali gospodarsko poslopje. Nekako pol ure prej pa je izbruhnil ogenj pri posest. Antonu Šerbanu v vasi Flekušek in je požar uničil stanovanjsko poslopje. Škodo, ki jo trpi Šerban, znaša okoli 15.000 dinarjev. Tudi to poslopje je bilo krito s slamo. Za zločinski požigalec z vso vneto poizvedujejo orožniki.

Ham pojdemo?

O poslednjih nastopih tria F. Brandlove sodi kritika: Temperamentno podajanje ge. Brandlove je dalo melodijam čudovito življensko silo. Vsakemu komadu umeje viliti svojo osebno noto ter ga preustroiti v vžigajoče razpoloženje. Čelistka je primerna partnerica: njen čelo zveni kot rahlo božajoč dih, skladno se podreajo melodiji, pa mestoma zopet prevzemajo vodstvo. Pianistka je umetnica velikega stila. Z naravnim talentom se družijo v meji vrhunska tehnika, pridobljena v prvovrstni šoli. Njihov nastop v petek 8. maja ob 20. uri v kazinski dvorani bo priklenil nase tudi močno razvane in mnogo zahtevne poslušalce.

Oglejte si prvovrstni spored v Kinokavarni. Najboljši plesalec, kakor tudi komik, ki vas izborna zabava. Solidne cene, prvovrstna postrežba.

Pevsko društvo »Luna« ima svoj redni letni občni zbor v Krčevinski šoli v četrtek ob pol 8. uri z običajnim dnevnim redom. Odbor.

Vozne olajšave. Zagreb, 2. do 11. maja pomladanski velesojem, polovična vožnja v času od 27. IV. do 11. V. za prihod in od 2. do 16. za povratek na podlagi železniške legitimacije a Din 2 in vstopnice. — Budapest, 8. do 18. maja, velesojem, polovična vožnja na madžarskih železnicah, polovična pri povratku pri nas, znižan vizum Pgö 2,50, na podlagi legitimacije a Din 50. — Na polj. do 15. maja različne prireditve, polovična vožnja na italijanskih železnicah. Češka, od 1. maja dalje po 6 dnev nem bivanju (vštevši dan prihoda) v poljubnem kraju 50% popusta pri povratku na čeških železnicah. Češki državljani morajo imeti konzularno potrdilo o stalnem bivanju v inozemstvu. — Češka zdravilišča, od 1. maja do 31. okt. po 10 dnevnem bivanju v poljubnem zdravilišču 66% popusta pri povratku na

čeških železnicah. — Avstrija, v predsezoni do 30. junija za inozemce in avstrijske državljane, ki imajo v potnem listu razvidno stalno bivanje v inozemstvu, 80% popusta pri povratku po 7-dnevnem bivanju (vštevši dan prihoda in odhoda) v poljubnem kraju. — Nemčija, do 31. oktobra po 7-dnevnem (vštevši dan prihoda) v poljubnem kraju 60% popusta pri tour-retour-voznjah na nemških železnicah. — Švica, v vsem letu 1936 30% popusta na švicarskih železnicah po šestdnevnem bivanju. — Italija, do preklica 50% popusta pri voznjah tja in nazaj po polnem šestdnevnem bivanju v poljubnih krajih Italije. — Vse nadaljnje informacije, nabava vozovnic po originalnih in znižanih cenah, preskrba viz., nakup valut po najugodnejših dnevnih tečajih, preskrba klirinških mark pri Putniku Maribor, Aleksandrova cesta 35 tel. 21-22 in Putniku Celje, Aleksandrov trg tel. 119.

Tujkoprometna Zveza Putnik in SPD Maribor priredita v sredo dne 6. maja filmsko predavanje najlepših turističnih predelov Avstrije. Prikazani bodo filmi iz Tirola, Koroške in Grossglocknerja. Slednji film bo posebno zanimiv tudi za avtomobiliste, ker nam bo prikazal mogočno cesto Hochalpenstrasse Grossglockner. Predavanje se vrši v kinu Apolo ob 20. uri in traja dve uri.

»Putnik« Ljubljana priredi o Binkoštil izlet z vlakom v Južno Srbijo z ogledom Beograda, Oplenca, Skoplja, Ohrida, Bitolja, Prespanskega jezera, Ohrepa. Pavšalna cena tega nadvse zanimivega izleta je samo Din 1335. — po osebi. Doplačilo za II. razred brzovlaka znaša Din 210. — Vse nadaljnje informacije in prijave pri Putniku, Maribor, telefon 21-22.

Putnikov izlet o Binkoštil k otvoritvi Packstrasse in na Vrbsko jezero. Na podlagi turističnega dogovora med kraljevino Jugoslavijo in Avstrijo z dne 2. avgusta 1935 priredi »Putnik« o Bin-

koštil izlet k svečani otvoritvi Packstrasse in na Vrbsko jezero. Odhod iz Maribora bo v soboto 30. maja ob 7. uri zjutraj, prihod v Graz ob 9. uri. Odhod iz Graza ob 12. uri, prihod na Packerhöhe ob 13.45, ob 14. uri svečana otvoritev in blagoslovitev nove ceste. Ob 16. uri odhod za Vrbsko jezero, prihod v Pörschach ob 19. uri. V nedeljo, dne 31. maja se vršijo na Vrskem jezeru razne sportne prireditve. V ponedeljek 1. junija je svečana otvoritev Gesäuse ob 13. uri Povratek v Maribor ob približno 23. uri. Potuje se lahko na podlagi kolektivnega potnega lista. Prijave sprejema najkasneje do 10. maja »Putnik«.

la. preakajena rebrca

brez kože kilogram Din 10.—. Vsi mesni izdelki po konkurenčnih cenah

PRODAJALNE JOS. BENKO

O tem in onem

Važna gostinska postojanka se poživlja. Kakor smo že poročali, je odlični gostinski strokovnjak g. Adam Črešnar prevzel s 1. majem znano restavracijo in hotel »Mariborski dvor«. S tem je podano jamstvo izborne vsestranske postrežbe, kar se je pokazalo že v prvih dneh po prevzemu navedene restavracije in hotela po tako odlični in sposobni moči kakor je novj šef »Mariborskega dvora« g. Adam Črešnar. Odziv občinstva že v prvih dneh dokazuje, da se ta važna gostinska in tujsko-prometna ustanova na desnem dravskem bregu razveseljivo poživlja. Želeti je, da bi se g. Adamu Črešnjariju z imenitno kuhinjo in izborno kapljico, ki jo toči, posrečilo čim bolj dvigniti sloves »Mariborskega dvora« in ga Mariborčanom čim bolj priljubiti.

Opozorilo! Uprava in uredništvo »Večernika« opozarjata, da nima gosp. Ivan Grešak nobenega službenega razmerja z uredništvom in upravo našega lista ter da ni pooblaščen za izvrševanje kakršnihkoli poslov v tem delokrogu.

Stari Mariborčani legajo v grob. Na Korošec, vsi iz Laca vasi, ki jih je državstiltljivi starosti 80 let krojač Karol Poštrak. — V Slovenski ulici 40 je umrla v visoki starosti 85 let zasebnica Apolonija Prosenjakova. Žalnočim toplo sočutje!

Himen! V zadnjem času so se v Mariboru poročili: Blaž Železnikar, elektro-monter, Aleksandrova cesta 1 in Ivana Peteršič, notarska uradnica; Janez Kranjc, kmečki sin, Sv. Lovrenc in Marija Obreht, železničarska hči; Franc Reich, šofer, Erjavčeva ulica 6 in Hedvika Šolinc, krojačica; Franc Sever, delavec, Aleksandrova cesta 41 in Neža Gračnik, sobarica; Henrik Berlot, ključavničar državnih železnic, Delavska ulica 23 in frančiška Dernač, Magdalen-ska ulica 51; Peter Ditrich, krojaški pomočnik, Taborska ulica 6 in Frančiška Baš, šivilja. Bilo srečno!

Mariborski pododbor Udruženja rezervnih oficirjev je prejel za udanostno brzojavko, ki se je odposlala ob priliki občnega zbora Nj. Vel. kralju Petru II., toplo zahvalo iz dvorne pisarne. Zahvala je prispela tudi od ministra vojne in mornarice.

Ljudje imajo še »jurje«. Včeraj je bil zadnji dan, ko je Narodna banka in njene podružnice zamenjala staro izdajo bankovcev po 1000 in 20 dinarjev. Zanimivo je bilo gledati davi ljudi raznih slojev, ki so se zbirali pred vratni podružnice Narodne banke v Krekovi ulici, da zamenjajo svoje stare »jurje« za

Narodno gledališče

REPERTOAR.

Torek, 5. maja ob 20. uri: Sveti Anton, vseh zaljubljenih patron». Znižane cene.

Sreda, 6. maja: Zaprt.

Četrtek, 7. maja ob 20. uri: »Direktor Čampa«. V korist »Združenja gledaliških igralcev. Znižane cene. Zadnjič.

Kino

GRAJSKI KINO. Samo tri dni Konrad Veidt v sijajnem senzacionalnem velifilmu »VEČNI ŽID«.

Sledi »Ne igraj se z ognjem«. Izborna komedija.

Kino Union. Danes prekrasni velefilm nepozabne lepote »Črni angel«.

nove. V gruči ljudi so bili tudi taki, o katerih bi človek mislil, da ne premorejo niti prebite pare. Ljudje imajo še denar, skritega sicer v nogavicah in skrinjah, a nimajo od njega prav nobenega »haska«!

Kako bo z vremenom. Ponekod oblačno, morda tudi nevihte, sicer pa toplejšje. Tako pravj dunajska vremenska napoved.

Opozorilo trgovstvu. Z ozirom na zopet porajajoče se poskuse dvomljivih tipov, ki hočejo s popravljanim tehnič pri mariborskih trgovcih priti na nepošten način do zaslužka, opozarjamo p. n. trgovstvo, da poveri v slučaju potrebe popravo tehnic samo strokovnjakom, ki imajo od oddelka kontrole mer uradne izkaze ali pa se naj tozadevno informira pri navedenem uradu samem, ki bo šel vsakomur radevolje na roko. Pazite tudi na plombe pri avtomatičnih tehnicah! Vsaka tehničica brez plombe se smatra za nežigosano, manikanje žiga je pa strogo kaznivo. — Združenje trgovcev za mesto Maribor.

Zadnje dni je bil zaključen dogovor med avstrijskimi in jugoslovanskimi turističnimi organizacijami, pri katerem je sodelovala Tujsko-prometna zveza — »Putnik« v Mariboru, glede posebnih vlakov z Dunaja v Jugoslavijo. Sklenjeno je bilo, da bo odšel prvi vlak z Dunaja 23. maja in sledijo ostali vlaki v presledkih po 14 dni. Razen tega bodo vršili Avstrijci skupinska potovanja v avtokarjih in troskupinska potovanja s parniki po 14 dni, in sicer 2. maja, 13. junija in 12. septembra. Tudi sicer vlada v Avstriji za Jugoslavijo izredno zanimanje in so odpravljene vse lanske težkoče in ovire.

S pestjo po glavi. Delavec Franc Podgorelec s Pobrežja je včeraj, da se izogne veliki plohi, zavil v neko gostilno, kje se je pridružil tudi neki moški, kateri je bil že očitno vinjen, ker je imenovanega pričel tolči s pestjo po glavi, pri čemer mu je poškodoval desno oko. Pogorelec se zdravi v tuk. bolnišnici.

Zabodenega so našli pri Veliki Nedelji malega posestnika Štefana Vintra iz Senezic, ki je imel en bodljaj v trebuh, dva pa v prsi.

Strahovalci Koga pred sodiščem. Pred malim kazenskim senatom mariborskega okrožnega sodišča so sedeli danes dopoldne na zatožni klopi 46-letni delavec Peter Kos, 50-letna posestnica Alojzija Dragonerjeva in 21-letni gelavec Feliks Korošec, vsi iz Lac vasi, ki jih je državni tožilec obtožil, ker so letos pozimi na Kogu izvršili 10 vlomov ter ukradli raznim posestnikom prav vse, kar jim je prišlo pod roko. Pri svojih tatinskih podvigih so večinoma obiskali kleti ter iz njih odnesli krompir ter druge živiljske potrebščine. Vlomili pa so tudi v stanovanje ter ukradli posteljinine, obleke, čevlje itd. Obsojeni so bili Peter Kos na 4 mesece strogega zapor, Alojzija Dragonerjeva na 3 mesece in 20 dni strogega zapor, Feliks Korošec pa na 4 mesece zapor.

Ponarejen kovanec. Neki uslužbenec mariborske Nabavljalne zadruge je izročil policiji zelo dobro ponarejen 20-dinarski kovanec. Uslužbenec se ne spominja, kje bi ga bil dobil. Policija je falzifikat pridržala.

Junci so pohodili do smrti 28letnega posestniškega sina Franca Mlakarja iz Leskovca v Haložah.

EVGENIJ SABANOV:

Maščevanje profesorja Kabaja

ROMAN

»Gospodje ministri!« je dejal zunanji minister po referatu notranjega ministra. »Ako menite, da je izpoved macklenskih beguncev resnična, potem smo zašli s tem v zelo neprijeten položaj. Dejansko pomeni to, da smo, četudi nas in države kot take ne zadene nobena krivda, prekršili neutralnost in se dejansko, mimo tega še skrivaj, pridržili sovražnikom Italije. Ako to priznamo, se sam zapletemo v to vojno, da si smo morali že doslej doprinesti toliko velikih žrtev za neutralnost. To končno še ne bi bilo največje zlo, toda pomisliti moramo, da so izgledi Francozov, katerim bi se v tem primeru morali pridružiti, vsaj zaenkrat zelo slabi. Možnost njihove zmage ustvarja samo napad teh skrivnostnih pošasti na Italijo. Toda ako se Francozom, nam in pošastim tudi zares posreči premagati Italijane in Nemce, na nas bo še vedno ostal strašotni madež, da smo se v boju poslužili nedovoljenih bojnih sredstev, da smo pripravili najbestialnejše uničevanje sovražnika, vse bolj bestialno, ka-

kor so n. pr. najhujši strupeni plini. Zaradi tega menim, da je tako v interesu naše neutralnosti, kakor tudi naše kulturne reputacije, da stvar zamolčimo. — Pač pa sem za to, da se dr. Servacijo Evaristu enkrat za vselej onemogoči vsako nadaljnje vzrejanje teh pošasti.«

»Glede neutralnosti,« je povzel besedo vojni minister, »se docela strinjam s tovarišem zunanjim ministrom. Priznanje, da so bile pošasti poslone nad Italijo z našega državnega ozemlja pomeni, da smo neutralnost prekršili in Italijo napadli. Kar tiče vojne izgleda vojskujočih se vojsk, sem pa nekoliko drugačnega mnenja. Res je, da se je Italijanom in Nemcem sprva posrečilo vdreti v Francijo, toda v zadnjih dneh so dosegli tudi Francozi nekaj prav lepili, zavidanja vrednih zmag. Ako bi se jim sedaj pridružili še mi, sem trdno prepričan, da bi bila končna zmaga na naši strani. Pošasti same me pa prav nič ne motijo. Glavno bi bilo, da zmagamo. Kako in s kakšnimi sredstvi, je popolnoma postranskega po-

mena in me naposled tudi prav nič ne briga, kaj poreče po naši zmagi kak diplomat ali profesor. Cili posvečuje vsa sredstva, tudi najbolj nehumana, ako hočete, da se že poslužim te osebnosti zelo nesimpatične besede. Zaradi tega predlagam, da se zadeva sporoči javnosti in počaka, da razvoj sam rodi rešitev. Ako se zapletemo v vojno, dobro. Čemu pa imamo vojsko, ako ne za vojskovanje? Ako bomo večno neutralni, mi vojski sploh ne bomo več potrebni in tudi položaj vojnega ministristva se lahko ukine.«

»Jaz pa mislim,« se je oglašil notranji minister, da tu ne gre ne za diplomatska ne za vojna vprašanja, marveč za veliko več. Inženjer Gal ima čisto prav, ko pravi v svoji uradni izpovedi, ki leži tu pred mano, da živali nimajo pameti in ne ločijo Italijana od Francoza ali od nas. Ako uničijo Italijo, se na francoskih, švicarskih, nemških in naših mejah ne bodo ustavile, marveč bodo šle dalje, rušeč in moreč vse, na kar nalete. Uničenju Italije bo sledilo prej ali slej uničevanje tudi naše države. Slišali ste poročilo, da sta se danes pojavila dva ogromna rogača tudi že na ozemlju naše države. Tena dvema slede jutri lahko nove pošasti. — Vprašanje se torej glasi: Hočemo rešiti svojo lastno domovino in ostalo človeštvo pred usodo, kakršna je zadela Ita-

lijo, ali je nočemo? Hočemo se pravčasno preprečiti peklenške načrte in namene dr. Servacija Evarista, ali jih nočemo? Spricho tega postane vprašanje neutralnosti postranska, takorekoč nepomembna zadevica. Moj predlog je: Počujmo svetu, da je ves v nevarnosti in mu je skupni sovražnik macklenski norec ter povabimo ga, da se združi v skupen boj proti skupni nevarnosti.«

»Potem odstopam,« je kričnil jezno zunanji minister, »in prepuščam svoje mesto vam, gospod notranji minister. Prepričajte vi diplomate in generale, da se je treba združiti. Čestitam vam že vnaprej, ako se vam to posreči. Stavim pa sto proti eni, da se vam ne bo.«

»Tudi ta ena je še vedno upanje, gospod tovariši!« je vzkliknil notranji minister.

»Mirno gospodje!« se je oglašil ministrski predsednik. »Zadeva je prekleto resna, zato moramo ohraniti mirno kri. Pred vsem pa moram opozoriti na nekaj: Kdo nam more garantirati, da je vse to, kar pripoveduje ta inženjer Gal in kar trdita Apolonija Kabajeva in pilot tudi res? Smo se o tem že prepričali? Ne. Zato se ne smemo prenačiti. Najprej pogledimo na Macklen, da vidimo, kje se tista pravljica vzrejevališča.«

(Dalje sledi)

Ja življenja in sveta

K polomu zavarovalnice „Feniks“

Po dosedanjih ugotovitvah znaša primanjkljaj premijskih rezerv nad šest milijard dinarjev — Težka usoda zavarovancev v naši državi

Zgodovina življenjskega zavarovanja pozna že nekaj polomov, ki so po mnenju strokovnjakov naravne posledice pohlepa po denarju, posledice tako zelo dobičkanosnega posla na račun človeškega življenja in smrti. Nekateri gospodarstveniki primerjajo življenjsko zavarovanje loteriji, pri kateri nikdar ne izgubi lastnik, a vselej tisti, ki stavi. In zaradi tega so mogoče v tem poslu razne afeze, ki se najčešče pretvorijo v pravcate škandale. Tak škandal v življenjskem zavarovanju je pred nedavnim odkrita afera dunajske zavarovalnice Feniks, ki je zlasti po vojni razpredla svoje dobičkanosno delovanje skoro v vseh srednjeevropskih državah in ima samo v Jugoslaviji nad 30.000 zavarovancev.

FENIKS DELI DENAR.

Vodstvo zavarovalnice je manipuliralo z denarjem in poglano družbo v polom. Družba Feniks se je hotela prikupiti raznim avstrijskim notranjepolitičnim pokretom. Podpirala je z milijonskimi zneski krščanske socialiste, narodne socialiste, heimverovce in številne druge organizacije, potrebne in nepotrebne. Iz uradnega poročila avstrijske vlade o preiskavi so razvidna mnoga imena oseb in ustanov, ki so prejemale denar od Feniksa. Tako je dobil avstrijski

ski tisk okrog 10 milijonov Din, izdajatelj »Sonn- und Montagszeitung« Ernest Klebinger je dobil nad 6 milijonov, Zidovski socialni fond je prejel 4 milijone Din, narodni socialist Bachmann 5 milijonov Din, štajerski Heimwehr pol milijona Din, bivši Landbund 2 milijona, socialni demokrati 3 milijone, dr. Rintelen nad milijon Din. Petdeset milijonov dinarjev je vknjiženih med izrednimi izdatki v Pragi. Člani upravnega odbora bivši minister Vaugoin, grofa Botocoretta in Reininghaus so prejemale na mesec vsak po 10.000 Din in povrh še letne nagrade po 20 do 30 tisoč dinarjev. Legitimisti so v zadnjih treh letih dobili od Feniksa 100.000 Din, klerikalne Sturmsharen 30.000, Heimatschutz milijon Din, težke milijone pa je Feniks razdelil raznim osebam in dobrodelnim organizacijam. V afero je zapleten nadalje predsednik avstrijskega »Verkehrsbureau-a« dr. Franjo Straffella, general Hartenstein in številni drugi državniki.

FENIKS V LIKVIDACIJI.

Avstrijska vlada je odredila likvidacijo zavarovalnice Feniks. Njene posle je prevzela nova zavarovalnica »Oesterreichische Versicherungsgesellschaft«. Nova zavarovalnica ne dovoljuje več odkupov zavarovanj in posojil na zavarovalne police. Premijske rezerve nove zavarovalnice bodo služile v prvi vrsti

za kritje terjatev avstrijskih zavarovancev, ker znašajo aktivne Feniksa samo še okrog 100 milijonov dinarjev.

Za kritje premijskih rezerv v drugih državah ne bo preostalo ničesar. Doslej je ugotovljeno, da znaša primanjkljaj na premijskih rezervah v Jugoslaviji 100 milijonov, v Češkoslovaški nad 2 milijardi dinarjev. V Avstriji okrog 3 milijarde, težke milijone pa v ostalih državah. Računa se, da bo znašal skupni primanjkljaj nad šest milijard dinarjev.

NEZASLIŠAN KORUPCIONISTIČNI ŠKANDAL.

Po uradnem poročilu avstrijske vlade o Feniksovi aferi je vznemirjenje med zavarovanci vedno večje. Afera Feniksa ni samo nezaslišan korupcionistični škandal današnjega avstrijskega režima, marveč bo sodeč po dosedanjih ugotovitvah močno omajal tudi finančno ravnotežje avstrijske republike. Doslej je bilo aretiranih okrog 50 oseb, med njimi mnogi nekdanji tako ugledni ravnatelji in gospodarstveniki. S 1. majem je izgubilo službo okrog 5000 nameščencev Feniksa.

Na račun Feniksove škandalozne afeze brijejo nasprotniki heimverovcev norce. Ko je bila pred dnevi na Dunaju parada Heimwehra, so hudomušni Dunajčani kazali s prsti na heimverovce kot na »Feniksove rezerve«.

KAJ BO Z NAŠIMI FENIKSOVIMI ZAVAROVANCI?

Po potrjenih vesteh o Feniksovi škandalu je naše ministrstvo za trgovino in industrijo poslalo na Dunaj posebno komisijo z nalogo, da bi zaščitila interese Feniksovih zavarovancev v Jugoslaviji. Tudi je naše ministrstvo izdalo posebno uredbo o poslovanju Feniksa v naši državi in postavilo vladnega komisarja. Uredba omogoča sicer pogajanja za prevzem zavarovalnih poslov, ne vedo pa zavarovanci, kaj bo z njihovim zavarovanjem. Po poročilih komisije je imel Feniks v naši državi nad 30.000 zavarovancev in so znašali zavarovalni posli okrog 800 milijonov dinarjev. Premijske rezerve bi morale potem takem znašati nad 200 milijonov dinarjev, dejansko pa ne dosegajo niti 100 milijonov.

Po našem zakonu bi morale biti rezerve naložene v naši državi v državnih papirjih in nepremičninah. Širijo pa se vesti, da Feniks v naši državi ni naložil odpadajočih rezerv in da so vse njegove nepremičnine precenjene samo na 1 milijone dinarjev.

Zveza zavarovalnih družb v naši državi bi bila pod določenimi pogoji pripravljeni prevzeti ves Feniksov portfelj v Jugoslaviji. Ti pogoji pa Feniksovim zavarovancem niso znani. Zeleti je, da bi posle Feniksa prevzele domače zavarovalnice, ker bi sicer utegnili dobiti tuji monopol še na ta, tako zelo dobičkanosni posli. Za prevzem Feniksovih poslov v naši državi se namreč poteguje tudi italijanska zavarovalna družba »Assicurazione generali«.

Ptujske novice

Poroka. V Minoritski cerkvi v Ptuj sta se poročila v nedeljo 3. t. m. Franc Brlek, mizar v Mariboru, in Marija Vrsič, hči posestnika v Grajeni pri Ptuj. Obilo sreče.

»Micki je treba moža«. Nedeljska repriza v Ptuj »Micki je treba moža«, je privabila toliko občinstva, da je bilo mestno gledališče popolnoma razprodano. Mnogi niso dobili vstopnic in so morali oditi. Po mariborskem gostovanju, obdanim z lavoriko, se niti ni poznala tem vrlim igralcem kakšna utrujenost, nasprotno igrali so tako samozvestno, da s ploskanjem Ptujčanji niso štedili.

Uboj v Slovenskih goricah. Dne 26. aprila t. l. je prišlo v Kukavi pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah med Antonom Vesenjakom iz Sterjavcev, in Alojzijem Hrvatom iz Kukave do prepira in pretepa. Kakor je ugotovljeno, je Horvat zasledoval Vesenjaka s krampom, s katerim ga je hotel napasti. Ko je Horvat uvidel, da je Vesenjaka urnejši in da mu ne

more uiti, je pograbil poleno in Horvata udaril 2 krat po glavi s tako silo, da je obležal negiben. Horvat so spravili v ptujsko bolnišnico, vendar je bila vsaka pomoč zaman. Udarci s polenom so bili smrtonosni in je Horvat v soboto 2. t. m. izdihnil, ne da bi se zavedel Sodna oblast je odredila obdukcijo trupla, ki se je vršila v mrtvašnici pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah. Sodna komisija je ugotovila, da je bila lobanja prebita in so se zadržali koščki lobanje v možgane in mu tudi takojšnja zdravniška pomoč ne bi mogla rešiti življenja. Orožniki so aretirali Vesenjaka in ga izročili sreskemu sodišču v Ptuj.

Konj ubij otroka. Na pašniku v Hajdosaš se je pasel konj, last posestnika Ant. Zupaniča. Od nekdaj prišedši pa se je pri bližal konju 3 letni Franc Brodnjak ter ga s šibo nekajkrat udaril po zadnjih nogah. Konj je nenadoma sunil s kopitom in zadel otroka naravnost v čelo s tako silo, da je obležal nezavesten in nekaj ur pozneje izdihnil. Otrok je bil brez nadzorstva. Zadeva je prijavljena okrajnemu sodišču v Ptuj.

Kino. V sredo 6. in četrtek 7. tm., oba krat ob 20. uri se predvaja film »Zmaga srca«. — V soboto 9. t. m. ob 20. uri in v nedeljo 10. t. m. ob 16.30, 18.30 in 20.30 pa je na vrsti srbohrvatski film »A življenje teče dalje«.

V sedmih nebesih.

— Ko sem zasnubil Anico, mi je rekla, da je v sedmih nebesih, se je pobahal Polde prijatelju Nacetu.

— Seveda — ga je zavrnij Nace — saj je bila prej že šestkrat zaročena.

Mali oglasi

Stanovanje

BOLJŠE NASTAVLJENEGA GOSPODA sprejem na stanovanje. Pobreška c. 6a. 2225

Dvosobno, solčno **STANOVANJE** poceni oddamo s 1. junijem. Informacije Aleksandrova c. 6. 2223

STANOVANJE sobo in kuhinjo, oddam s 1. junijem. Studenci, Ciril-Metodova 2. 2222

Razno

DALMATINSKO PRVOVRSTNO VINO, vsak dan sveže in poceni. — Vodnikov trg, Maribor. 2228

KDO POTREBUJE DOBROGA ZIDARJA, naj se oglasi v upravi »Večernika«. 2218

POZOR!

Izdelovanje srebrnih in zlatih predmetov, predelave in popravila vsakovrstnega nakita, kakor graviranje po najnižjih cenah. Nakup zlata in srebra po najvišjih cenah. Aloiz Bučar. Slovenska ul. 28. 2083

Prodaj

NOV ŠIVALNI STROJ poceni prodaj. Frankopanova 14, Rošker. 2221

NOV PISALNI STROJ kovčeg naprodaj. Gradišnik, Rotovški trg 6. 2229

Sobo odda

OPREMLJENO SOBO oddam, krasna lega, čisti zrak. Naslov v upravi »Večernika«. 2227

ODDAM SOBO IN KUHINJO ter sobo s štedilnikom. Kotar, Tržaška c. 5, nasproti Primorske. 2226